

2.6. Zawieszenie postępowania

- **przyczyny zawieszenia – uwagi ogólne:**

- 1) względy celowościowe (np. wynik innego postępowania)
- 2) przeszkody przejściowe
- 3) działania wierzyciela, dłużnika i innych osób

- **poszczególne przypadki zawieszenia postępowania egzekucyjnego**

- 1) **organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu** - jeśli wierzyciel lub dłużnik nie ma **zdolności procesowej ani przedstawiciela ustawowego** (na wniosek wierzyciela, a w wypadku gdy egzekucja została wszczęta z urzędu bez takiego wniosku, sąd ustanowi dla dłużnika niemającego zdolności procesowej kuratora na czas do ustanowienia przedstawiciela ustawowego). Kurator lub przedstawiciel mają określone uprawnienia procesowe (skarżenie czynności);
- 2) **organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu** - w razie **śmierci** wierzyciela lub dłużnika. Postępowanie podejmuje się z udziałem spadkobierców zmarłego. Jeżeli spadkobiercy dłużnika nie objęli spadku albo nie są znani, a nie ma kuratora spadku, sąd na wniosek wierzyciela ustanowi dla nich kuratora;
- 3) **organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu** - jeżeli strona lub jej przedstawiciel ustawowy znajduje się w **miejsowości pozbawionej wskutek nadzwyczajnych wydarzeń komunikacji z siedzibą sądu**;
- 4) **sąd może zawiesić postępowanie z urzędu (fakultatywność)** - w ramach postępowania zabezpieczającego roszczenie niepieniężne (art. 755 § 1 pkt 3 k.p.c.);
- 5) **organ zawiesza postępowanie na wniosek wierzyciela**;
- 6) **organ zawiesza postępowanie na wniosek dłużnika** - jeżeli sąd uchylił natychmiastową wykonalność tytułu lub wstrzymał jego wykonanie albo dłużnik złożył zabezpieczenie konieczne według orzeczenia sądowego do zwolnienia go od egzekucji;
- 7) **sąd zawiesza lub może zawiesić postępowanie** (w zależności od przypadku) **na wniosek dłużnika** – w egzekucji na podstawie orzeczenia państwa obcego;
- 8) **komornik zawiesza postępowanie na wniosek dłużnika** - prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku zaocznego, nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, upominawczym albo elektronicznym postępowaniu upominawczym, jeżeli dłużnik przedstawi zaświadczenie określone w art. 139 § 5 k.p.c., z którego wynika, że wyrok zaoczny lub nakaz zapłaty został doręczony na inny adres niżeli miejsce zamieszkania dłużnika ustalone w postępowaniu egzekucyjnym (możliwość podjęcia na wniosek wierzyciela, po spełnieniu określonych przesłanek);
- 9) **sąd może zawiesić postępowanie (fakultatywność) w całości lub w części na wniosek** - jeżeli złożono skargę na czynności komornika lub zażalenie na postanowienie sądu. Zawieszenie postępowania sąd może uzależnić od złożenia przez dłużnika zabezpieczenia;
- 10) **organ egzekucyjny może zawiesić postępowanie na wniosek dłużnika** - jeżeli egzekucja z jednej części majątku dłużnika oczywiście wystarcza na zaspokojenie wierzyciela a dłużnik wnosi o zawieszenie egzekucji z pozostałej części majątku;
- 11) **Sąd może, na wniosek dłużnika lub tymczasowego nadzorca sądowego, zawiesić postępowania egzekucyjne** prowadzone w celu dochodzenia należności objętych z mocy prawa układem oraz uchylić zajęcie rachunku bankowego, jeżeli jest to

niezbędne do osiągnięcia celów postępowania układowego. Uchylając zajęcie rachunku bankowego, sąd ustanawia tymczasowego nadzorcę sądowego, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony (art. 268 § 2 Prawa restrukturyzacyjnego).

12) Postępowanie zawiesza się z mocy samego prawa:

- w razie zaprzestania czynności przez organ egzekucyjny wskutek siły wyższej;
 - w razie wydzielenia części nieruchomości, dalsze postępowanie co do reszty nieruchomości będzie zawieszane do czasu ukończenia licytacji wydzielonej części;
 - gdy egzekucja w celu zniesienia współwłasności i egzekucja z nieruchomości toczą się jednocześnie, to w razie sprzedaży nieruchomości w toku jednej z tych egzekucji - drugą zawiesza się (a po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności - umarza się);
 - jeżeli egzekucja jest prowadzona z użytkowania wieczystego, postępowanie ulega zawieszeniu, jeżeli właściwy organ wystąpił z żądaniem rozwiązania umowy użytkowania wieczystego;
 - ogłoszenia upadłości likwidacyjnej dłużnika co do składników wchodzących w skład masy upadłości - art. 146 ust. 1 PrUp;
 - Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie to doręcza się również organowi egzekucyjnemu (art. 278 § 1 Prawa restrukturyzacyjnego);
 - Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie doręcza się również organowi egzekucyjnemu (art. 259 § 1 Prawa restrukturyzacyjnego).
- **skutki zawieszenia postępowania** - nie podejmuje się żadnych czynności, z wyjątkiem tych, które zmierzają do podjęcia postępowania (lub umożliwienia podjęcia). Dokonane czynności (w tym zajęcie) pozostają w mocy, z wyjątkiem, gdy dłużnik zabezpieczy swój obowiązek (wówczas sąd może uchylić dokonane czynności, z wyjątkiem zajęcia);
 - **wstrzymanie czynności (nie jest to zawieszenie postępowania):**
 - jeżeli przed jej rozpoczęciem dłużnik złoży niebudzący wątpliwości dowód na piśmie, że obowiązkowi swojemu dopełnił albo że wierzyciel udzielił mu zwłoki;
 - jeżeli przed jej rozpoczęciem dłużnik albo jego małżonek podniesie zarzut wynikający z umowy małżeńskiej przeciwko dokonaniu czynności i okaże umowę majątkową małżeńską oraz przedłoży niebudzący wątpliwości dowód na piśmie, że zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej oraz jej rodzaj były wierzycielowi wiadome;
 - wstrzymując się z dokonaniem czynności, komornik stosownie do okoliczności podejmie działania, które umożliwiają dokonanie czynności w przyszłości. O wstrzymaniu czynności i jego przyczynach komornik niezwłocznie zawiadomi wierzyciela. **Na polecenie wierzyciela komornik niezwłocznie dokona czynności, która uległa wstrzymaniu.**

2.7.Umorzenie postępowania

- umorzenie prowadzi do **formalnego zakończenia postępowania** w przypadku:
 - bezczynności wierzyciela
 - trwałej przeszkody
 - zbędności lub bezcelowości
- **przyczyny umorzenia postępowania**
 - 1) **z mocy prawa** – do 7.9.2016 r.: postępowanie egzekucyjne umarzało się z mocy samego prawa, jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszzonego postępowania. **Od 8.9.2016 r. umorzenie w tym przypadku następuje z urzędu!** - jeżeli wierzyciel w ciągu sześciu miesięcy nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszzonego postępowania. Termin, o którym mowa, biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania - od dnia ustania przyczyny zawieszenia.
 - 2) **z mocy prawa** – Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia (art. 146 Prawa upadłościowego);
 - 3) **z mocy prawa** – Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności objętych układem ulegają umorzeniu z mocy prawa. Zawieszona postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem mogą zostać podjęte na wniosek wierzyciela. Tytuły wykonawcze lub egzekucyjne, obejmujące wierzytelności objęte układem, tracą wykonalność z mocy prawa. Stronom przysługuje prawo wytoczenia powództwa o ustalenie, że tytuły wykonawcze lub egzekucyjne utraciły wykonalność (art. 170 Prawa restrukturyzacyjnego);
 - 4) **z mocy prawa** – po prawomocnym zakończeniu sprawy o rozwód, o separację, o unieważnienie małżeństwa w zakresie zaspokojenia potrzeb rodziny lub przyznania alimentów za okres objęty orzeczeniem;
 - 5) **z urzędu** - postępowanie **umarza się w całości lub części z urzędu**:
 - jeżeli okaże się, że egzekucja nie należy do organów sądowych;
 - jeżeli wierzyciel lub dłużnik nie ma zdolności sądowej (dopiero, gdy w terminie wyznaczonym przez organ egzekucyjny brak ten zostanie usunięty) albo gdy egzekucja ze względu na jej przedmiot lub na osobę dłużnika jest niedopuszczalna;
 - jeżeli jest oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.
 - 6) **z urzędu** – postępowania wszczęte w sprawach o eksmisję jednego z małżonków pozostających w separacji ze wspólnego mieszkania, jak również postępowanie w

sprawie o korzystanie przez małżonków pozostających w separacji ze wspólnego mieszkania a także rozstrzygającego o zaspokojeniu potrzeb rodziny, o świadczeniach alimentacyjnych małżonka pozostającego w separacji względem drugiego małżonka lub względem wspólnego małoletniego dziecka małżonków co do świadczeń za okres po zniesieniu separacji – **umarza się z chwilą uprawnomocnienia się orzeczenia o zniesieniu separacji;**

7) **z urzędu:** w przypadkach szczególnych (np. w razie niesprzedania ruchomości podczas licytacji);

8) **organ egzekucyjny umarza postępowanie w całości lub w części na wniosek:**

- jeżeli tego zażąda **wierzyciel**; jednakże w sprawach, w których egzekucję wszczęto z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu, wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania wymaga zgody sądu lub uprawnionego organu, który zażądał wszczęcia egzekucji;
- jeżeli **prawomocnym orzeczeniem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności albo orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub utraciło moc;**
- jeżeli **egzekucję skierowano przeciwko osobie, która według klauzuli wykonalności nie jest dłużnikiem i która sprzeciwiła się prowadzeniu egzekucji,** albo jeżeli prowadzenie egzekucji pozostaje z innych powodów w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego;
- jeżeli wierzyciel jest w posiadaniu **zastawu zabezpieczającego pełne zaspokojenie egzekwowanego roszczenia,** chyba że egzekucja skierowana jest do przedmiotu zastawu;
- jeżeli prowadzona była egzekucja z wynagrodzenia za pracę co do świadczeń wymagalnych w przyszłości, a dłużnik uiszczył wszystkie świadczenia wymagalne i złożył do depozytu sumę równającą się sumie świadczeń okresowych za sześć miesięcy, z równoczesnym umocowaniem komornika do podejmowania tej sumy.

- **skutki umorzenia postępowania:** uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna;
- umorzenie postępowania egzekucyjnego **nie może naruszać praw osób trzecich;**
- **Do 7.9.2016 r. przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania** należało wysłuchać wierzyciela i dłużnika, za wyjątkami, gdy:
 - istnieje wykonalne orzeczenie uzasadniające zawieszenie postępowania
 - istnieje prawomocne orzeczenie uzasadniające umorzenie postępowania
 - zawieszenie lub umorzenie ma nastąpić z mocy samego prawa
 - zawieszenie lub umorzenie ma nastąpić z woli wierzyciela.

Od 8.9.2016 r. przed zawieszeniem albo umorzeniem postępowania można wysłuchać wierzyciela i dłużnika.